

יג. רבנו אסר לכלה לענוד טבעת לחתן במעמד החופה. רלב

שו"ת יביע אומר (חלק ח או"ח סימן לג) ובשו"ת דברי שלמה (שניידער. חלק ב סימן רכא). ועי' לעיל (סימן א אות כו).

נתינת טבעת מהכלה לחתן בחופה

רלב. כתב רבנו זצ"ל בספרו שו"ת אגרות משה (חלק ג מאהע"ז סימן ח), שאין לכלה לענוד אף היא טבעת על אצבע החתן תחת החופה, כדי שלא להדמות למעשה הרפורמים, ולהתרחק מהם וממנהגיהם. וכן שלא יאמרו דדי בקידושין שלה, או שיסברו ההמון שצריך ששניהם יקדשו. והוסיף, שיש בזה איסור של "ובחקתיהם לא תלכו". ע"ש. והביא דבריו גם הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א בספרו שובע שמחות (חלק א פרק ז עמ' קכה). ובספרו חופה וקידושין (פרק ז סוף ס"ק יז). ע"ש. וראה מה שכתב על זה בספרו שלחן המערכת (חלק א עמ' תרסו-תרסח).

טבעת לגבר

אלא שבאגרות משה (ח"ד אהע"ז סימן לבי) כתב שאין לאסור לחתן לענוד טבעת שלא בשעת הקידושין, שקיבל מהכלה, ואין בזה משום חוקות הגויים. כיון שכוונת הבעל לנזי ולסימן שהוא נשוי. אלא דסיים דאולי מכוער הדבר הוא ליראי ה' שגבר יענוד טבעת, ומ"מ אין לאסור. ע"ש. וכ"כ בשו"ת עשה לך רב (חלק ה עמ' שפ) שלא שמע מעולם לאסור ענידת טבעת נישואין לגבר אפילו ממנהג חסידות. ע"ש. וראיתי מצינים לירחון אור תורה (תשמ"ז סימן קב) ממור"ד הגאון רבי מאיר מזוז שליט"א שמותר לגבר לענוד טבעת נישואין באצבעו וגם לת"ח, ואין בזה משום חוקות הגויים. ע"כ. ובאור תורה (טבת תשנ"ט, סימן לג עמ' רפד) הביא עוד בשמו, שכן המנהג בחו"ל גם לאנשים, וכן עשה לו אביו הגאון מח"ס שו"ת איש מצליח הי"ד, ביום חתונתו. ע"ש. אמנם אין זו קושיה, די ש לומר דאף הוא סבירא ליה שאין לכלה לתת הטבעת לחתנה תחת החופה בעת הקידושין, מהחששות הנז', אלא מדובר באופן שהבעל רוכש לעצמו, או אחרים רוכשים לו, ועונד לאחר החופה בעצמו.

ואפשר בטעמא דמילתא, דכיון שיראהו עונד טבעת ידעו כי נשוי הוא, ולא יטרידוהו בהצעות שידוכין וכו', ותשקוט הארץ. ועי' בשו"ת אבני ישפיה (חלק ד סימן צ ענף ג). וראה לקמן בתשובות הגר"ח קניבסקי שליט"א (סימן טו אות קעו ואות קצ).